

## **INFLUENȚA CRIMEI ORGANIZATE ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE ȘI EUROPENE**

**Subinsp.pol.drd. Alexandru Laurențiu ANGHEL\***  
Inspectoratul General al Poliției Române

*Rețelele și organizațiile crimei organizate își vor extinde activitățile din cauza haosului, a corupției, a erorilor în aplicarea măsurilor de control în zone care nu se află sub supraveghere, precum și din cauza existenței rețelelor globale informaționale, financiare și de transport. Acestea se manifestă sub forme variate, cu mici inițiatori criminali și mișcări pentru operații specifice.*

*Crima organizată este o cauză a scăderii securității naționale și europene.*

**Cuvinte cheie:** crimă organizată; corupție; rețele informaționale; securitate națională.

În opinia noastră, crima organizată este o formă de infraționalitate extrem de gravă, care influențează politica statelor și activitatea instituțiilor democratice<sup>1</sup>, care reprezintă nu numai o expresie a proliferării unor procese și fenomene negative ce iau amploare în condițiile globalizării, ci și o consecință directă a gestionării greșite (eronate) a transformărilor politice, economice și sociale radicale care s-au produs sau sunt în curs de producere în UE. În aceste condiții, spațiul de interes strategic al României s-a transformat într-o zonă de tranzit și de destinație a unor activități ilicite comise de grupuri infraționale constând îndeosebi în: trafic ilegal de narcotice; de armament muniții și explozivi; migrație ilegală și trafic de ființe umane; trafic de produse contrafăcute; activități de spălare a banilor; alte forme de criminalitate economico-financiară<sup>2</sup>.

---

\* e-mail: kalimero@yahoo.com

<sup>1</sup> Flaviu Andrei Moldovan, *Criminalitatea transfrontalieră – factor de risc la frontiera NATO și UE*, a XI-a sesiune anuală de comunicări științifice cu participare internațională „Echilibrul de putere și mediul de securitate”, volumul I, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, 17-18 noiembrie 2011, București, 2011, p. 422.

<sup>2</sup> B. Andronic, *Combaterea corupției în scopul reducerii riscurilor la adresa securității naționale*, Revista de Științe Militare nr. 4/2011, p. 111.

Crima organizată reprezintă în opinia noastră un produs social existent în mediul social și politic, ce „izvorăște din tendința diferitelor grupuri de a folosi criminalitatea ca mijloc de mobilitate socială și chiar de acaparare a puterii”<sup>3</sup>.

Suntem de acord cu teoria elaborată de A.J. Ianni și Daniel Bell, care consideră că la baza crimei organizate se află un proces social. De exemplu, în America, dar și în Europa, crima organizată permite grupurilor de emigranți sărăcite să se ridice deasupra condiției de ghetou și să acționeze pentru evitarea opresiunii și a discriminărilor. Acestea sunt explicațiile existenței mafiei italiene sau altor grupări de crimă organizată (organizațiile tong, triadele, yakuza, grupările columbiene, rusești etc.) În teoria transmisiunii culturale, Edwin Sutherland aprecia comportamentul criminal ca unul ce a fost deprins și învățat, ceea ce presupune ceva mai mult decât simpla imitare. Oamenii care devin criminali au o astfel de evoluție datorită contactului lor permanent cu interlopilor care încalcă legea și relativei lor izolări de ceilalți care respectă legea.

Azi, pe frontiera de est a României, frontieră externă a UE, iau amploare acțiunile din sfera crimei organizate, acțiuni îndreptate atât împotriva persoanelor fizice, cât și împotriva patrimoniului public sau privat. Acțiunile instituțiilor și organizațiilor specializate de prevenire și combatere a crimei organizate întâmpină dificultăți mari de funcționare, deoarece organizațiile criminale sunt alcătuite din oameni care dețin mari sume de bani și au relații în aproape toate comunitățile din mai multe state europene și recurg la intimidare, șantaj și corupție. Crima organizată s-a implicat în aproape toate tipurile de tranzacții sau trafic, legale sau ilegale, dacă sunt profitabile și oferă posibilitatea reinvestirii banilor câștigați astfel.

Grupurile de crimă organizată internațională utilizează tehnici moderne de comunicație și informatică în mod curent și manifestă preocupări în vederea infiltrării în statele cu o democrație incipientă sau fragilă, cum ar fi, de exemplu, România, fie în scopul spălării veniturilor ilicite și transformarea lor în bani legali, fie pentru obținerea de bunuri.

Crima organizată transfrontalieră reprezintă o amenințare globală la adresa statelor membre UE având următoarele tendințe generale<sup>4</sup>:

- adaptarea comportamentului operațional al organizațiilor clandestine de migrație ilegală, în scopul eludării măsurilor de control ale statelor europene, prin diversificarea metodelor utilizate, perfecționarea organizării interne și ascunderea și disimularea acțiunilor;

<sup>3</sup> Robert J. Kelly, *Natura crimei organizate și operațiunile ei specifice*, SUA, 1987, p. 5 și Valerian Ciocodei, *Manual de criminologie*, Editura C.H. Beck, București, 2007, p. 211.

<sup>4</sup> Flaviu Andrei Moldovan, *op.cit.*, p. 423.

- diversificarea modului de valorificare a produselor, valorilor și a foloaselor rezultate din executarea unor infracțiuni, pentru a ascunde sursele venitului ilicit și a amplifica unele câștiguri rezultate din activități precum: jocurile de noroc, cazinouri, traficul ilicit cu obiecte de artă și din patrimoniul cultural național etc.;

- extinderea fenomenului de înmănunchere a infracțiunilor ce aduc mari venituri cu alte infracțiuni violente, cu consecințe publice grave, cum ar fi acțiuni teroriste și altele de acest fel, în scopul asigurării finanțării grupurilor de crimă organizată;

- modificarea permanentă a rutelor folosite și a produselor traficate la cerințele pieței pentru a asigura o creștere a traficării stupefiantelor sintetice dinspre vestul Europei spre est (România va deveni, dintr-o țară de tranzit al stupefiantelor o piață de consum);

- extinderea gamei infracționale și în domeniul tehnologiei informației și comunicației (IT&C), prin accesarea frauduloasă și neautorizată a bazelor de date ale unor instituții publice;

- adoptarea unor noi mijloace și modalități de sustragere de la controlul de specialitate de la frontieră pentru trecerea produselor periculoase, a mărfurilor contrafăcute, subevaluate sau nedeclarate, a speciilor periclitate de fauna și flora sălbatică, a materialului lemnos și a celui genetic forestier;

- amplificarea fenomenului de trafic cu produse care sunt taxate mai mult și produse accizabile;

- mărirea numărului de cazuri de implicare a rețelelor de contrabandă în traficul cu produse contrafăcute;

- creșterea cazurilor de implicare a rețelelor de crimă organizată în traficul ilegal cu valută și alte forme de plată la purtător (carduri bancare, cecuri de călătorie, ordine de plată etc.);

- specularea legislației și coruperea unor persoane cu funcții de decizie din instituții cu atribuții în lupta împotriva fraudelor vamale și a corupției pentru asigurarea protecției operațiunilor ilegale;

- trecerea României de la o sursă de forță de muncă la negru la un consumator pentru cetățeni ai unor state din Asia, Africa și Europa, ceea ce va determina mutații în volumul și în destinația migrației ilegale.

Poziția geostrategică a României a determinat grupările transnaționale de crimă organizată să folosească țara noastră ca țară de tranzit (și de destinație) pentru o parte din activitățile criminalității transnaționale organizate, organele specializate ale statului confruntându-se cu o problemă vastă a faptelor ilicite care afectează securitatea statului.

Printre acestea, cele mai importante componente ale criminalității organizate la frontiera de est a României sunt migrația ilegală organizată,

traficul de persoane, contrabanda organizată și traficul cu produse accizabile, traficul internațional de autovehicule furate, traficul cu bunuri piratate sau contrafăcute și traficul de droguri<sup>5</sup>.

Repercusiunile crimei organizate asupra securității se exercită prin intermediul corupției.

Ca formă a comportamentului criminal crima organizată are cele mai grave consecințe pentru securitate. Astăzi există în lume numeroase și diverse organizații, grupări și comunități criminale care au concentrat în mâinile lor bogății enorme. Cu bani, organizațiile crimei organizate fac nu numai bani, ci și politică. Cu bogățiile sustrate de la popor lumea interlopă îi mituiește pe funcționarii de toate nivelurile puterii de stat și își implementează „oamenii săi” în structurile puterii. Coruperea puterii politice este cea mai serioasă provocare a ordinii sociale, factorul decisiv al degradării tuturor celorlalte sfere ale societății, implicit al decăderii omului.

Atât cauzele acestor fenomene se regăsesc în principalele domenii ale vieții sociale, cât și consecințele lor le vom găsi tot în domeniile respective: politic, economic, social, moral-spiritual.

În domeniul vieții politice corupția contracarează și anulează eforturile pentru edificarea unui stat constituțional-democratic. Acest dezastru începe încă de la etapa de creare a organelor puterii publice. În perioada tranziției statelor de la socialism la capitalism s-au semnalat multe cazuri de implicare a banilor în campaniile electorale în scopul promovării candidaturilor dorite de anumite grupări politice, de unii sau alți agenți economici. Cumpărarea voturilor este un fenomen cunoscut, pretutindeni în lume, ceea ce împiedică eforturile cu privire la edificarea unui sistem electoral de tip democratic, bazat pe concurența liberă a forțelor politice, a politicienilor în lupta lor pentru putere și pentru postul pe îl vizează.

În domeniul securității naționale printre urmările negative ale corupției și crimei organizate se pot enumera, de asemenea, subminarea încrederii populației în valorile și instituțiile democratice, în eficacitatea funcționării organelor puterii publice de toate nivelurile, în ordinea de drept, puterea legii etc.

Deoarece cetățenii, inclusiv anumiți agenți ai pieței, sunt afectați grav (în viața cotidiană, în activitatea lor antreprenorială) de către corupție, ei vor pune la îndoială chiar și acel rol minimal al statului, care este similar cu rolul „paznicului de noapte”. Unii preferă un stat liberal, dar numai atât timp cât acesta îi satisface interesele, cât poate profita din plin de avantajele sale. Însă se revoltă atunci când statul nu mai poate să stabilească și să asigure respectarea regulilor de joc. Nivelul de securitate al statului scade când corupția și crima organizată capătă amplitudine, încât legile devin

<sup>5</sup> B. Andronic, *op.cit.*, p. 424.

compromise, organele de drept paralizate, iar omul se simte neapărat în fața funcționarului libertin, a angajatului pervers, a diversilor criminali. În astfel de situații politica internă și externă a statului rămâne la discreția elementelor antisociale și antinaționale, fapt care s-a întâmplat deja în practica mai multor țări aflate în tranziție. Organele de drept corupte prezintă cea mai mare nenorocire pentru societate.

Tot atât de insecurizantă este și „privatizarea” funcțiilor statului de către unele grupări ale funcționarilor, care își exercită ori nu-și exercită funcțiile în dependență de cointeresarea lor personală într-un caz sau altul. Astfel, corupția și crima organizată conduc implacabil la zdruncinarea securității și prestigiului țării pe arena internațională și la creșterea pericolului izolării sale economice și politice.

Cea mai periculoasă repercusiune politică a corupției și a crimei organizate vizează securitatea statului, securitatea națională a țărilor UE. În România, urmare a corupției și crimei organizate din primele etape ale tranziției, statul a pierdut în mare măsură controlul asupra multor ramuri ale economiei de importanță strategică primordială, inclusiv asupra unor mari întreprinderi din complexul militar-industrial.

Deci, posibilitatea reală de distrugere a unui stat, ca urmare a corupției și crimei organizate, crește cu subminarea temeliiilor sale economice și sociale, ceea ce compromise atât politica internă, cât și politica externă a statului corupt. Trebuie, de asemenea, luat în considerare și pericolul real de pierdere a independenței efective a țării prejudiciate de corupți și crimă organizată.

Pe lângă consecințele politice corupția și crima organizată distrug grav economia. Aceasta are loc în primul rând prin extinderea economiei negre subterane, care afectează grav pârghiile financiare de reglare a proceselor economice, blochează mecanismele concurențiale ale pieței, zădărnicește eforturile subiecților economici legali de a obține rezultatele optime. În cele din urmă scad indicii eficienței și eficacității economice și nivelul de trai al populației. Se subînțelege că practic orice câștig individual, obținut prin corupție, este însoțit de pierderi pentru altcineva.

Totodată, s-a constatat și alt fapt: corupția stopează afacerile comerciale derulate în baza costului real și a celei mai bune calități a mărfurilor, ceea ce conduce la creșterea nejustificată a prețurilor și a serviciilor prestate cu 5-15%. Prejudiciile economice provocate de corupție sunt deosebit de mari în cazul comenzilor și achizițiilor de stat, mai ales în domeniul construcțiilor, unde prețul clădirilor ajunge în Germania să depășească până la 30% costul lor real.

Atât corupția, cât și crima organizată nu sunt niște fenomene accidentale, ci dimpotrivă, reprezintă derivate ale stării anormale de lucruri

din macro- și microstructurile societății. Strategiile și programele de combatere a corupției și crimei organizate nu pot fi eficace și eficiente, dacă acestea vor fi fundamentate pe viziuni înguste, fragmentate și răzlețite asupra acestor fenomene.

### **Concluzii**

România, precum și statele foste socialiste, ca țări în tranziție, s-au confruntat după anul 1990 cu o puternică ofensivă a organizațiilor criminale. Pentru a contracara au fost necesare măsuri imediate care teoretic pot fi grupate în două categorii: interne și externe.

De asemenea, a fost necesară elaborarea unui cadru instituțional care să pună în aplicare strategiile adoptate și care să acționeze efectiv, cu bune rezultate, pentru combaterea fenomenului. De aceea, în România a fost creată Brigada de Combatere a Crimei Organizate și Corupției, din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, cu atribuțiuni pe linia documentării informative și constatării faptelor comise de crima organizată și Direcția de Investigare a Infraționiilor de Crimă Organizată și Terorism, din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu competențe în investigarea și urmărirea penală a infraționiilor. Pe plan extern, România a devenit parte la cele mai importante instrumente internaționale de reglementare adoptate în domeniul combaterii crimei organizate, inclusiv a Convenției Națiunilor Unite împotriva Crimei Organizate Transfrontaliere.

Astăzi, fenomenul crimei organizate cunoaște o creștere fără precedent, iar prin formele noi de manifestare, prin caracterul tot mai organizat, pericolul deosebit și internaționalizarea sa, constituie o amenințare tot mai mare la adresa comunității europene, a instituțiilor democratice, a statului în ansamblul său.

România are în plan regional, sud-est european, o locație geostrategică importantă pe „ruta Balcanilor”, o rută frecvent utilizată de organizațiile criminale pentru a introduce, prin contrabandă în Uniunea Europeană, țigarete, alcool, valută falsă, droguri.

În aceste condiții, contracararea noilor manifestări ale grupărilor infraționale inclusiv a „laboratoarelor” de corupție și criminalitate organizată create în UE este posibilă prin cooperarea structurilor investigative, transferul reciproc de expertiză în cadrul programelor europene, sprijinirea organelor judiciare a statelor europene în acțiunea lor de emancipare de sub agresiunea sufocantă a rețelilor de interese economico-politice preocupate de satisfacerea propriilor interese privind acumularea rapidă a capitalului.

Pentru securitatea țării noastre se desprind următoarele concluzii:

Securitatea și apărarea României nu se pot rupe de securitatea UE și a Europei ca întreg. NATO reprezintă cea mai importantă alianță a lumii contemporane, iar în analiza proceselor de securitate statele UE trebuie să țină seama de această realitate. Eficiența și modernizarea proceselor europene și transatlantice trebuie să constituie priorități ale tuturor statelor UE, inclusiv ale României, având în vedere potențialul, ca și rolul său mai larg în promovarea și menținerea stabilității într-o regiune care prezintă o deosebită importanță pentru Europa.

Este necesar ca România să-și elaboreze o strategie al cărei obiectiv central să fie reducerea neîncrederii între spațiul euroatlantic și european integrat și cel ex-sovietic, supus unor tendințe contradictorii. În acest scop, ar trebui să-și pună la dispoziția NATO și UE experiențele sale anterioare din perioade mai puțin polarizante și poziția geografică ce nu trebuie evidențiată doar în termeni geostrategici. Adoptând o asemenea prioritate, statul român ar putea participa eficient la dialogul pe care structurile NATO și UE îl poartă cu diferiți actori din această zonă, iar realizarea ei ar avea, fără îndoială, un ecou mult mai puternic decât actualele contribuții românești la menținerea păcii și stabilității în lume.

În România fenomenul crimei organizate transfrontaliere are următoarele tendințe: grupările criminale se reorientează și se implică tot mai mult în traficul de droguri, traficul cu mașini furate sau traficul de persoane, datorită ușurinței cu care se obține produsul financiar în acest gen de infracțiuni; delimitarea și specializarea activităților desfășurate de membrii grupărilor criminale; o parte din activitățile infracționale sunt desfășurate în străinătate, chiar pe teritoriul mai multor țări (de exemplu: copierea datelor magnetice ale cărților de credit se face de cele mai multe ori în străinătate, iar utilizarea cărților de credit falsificate se face atât în țară, cât și în străinătate); banii obținuți ilicit sunt luați de membrii grupărilor sau familiile acestora, prin folosirea mai multor metode (transferuri în conturi bancare, transferuri prin Western Union, prin curieri sau chiar prin achiziționarea de bunuri ce sunt aduse în țară și ulterior vândute la prețuri mult sub cele ale pieței); numeroase încercări de achiziționări de bunuri pe site-uri de comerț electronic autohtone, în care valoarea produselor este plătită fraudulos cu cărți de credit; orientarea activității grupurilor infracționale și spre cărți de credit emise de bănci românești<sup>6</sup>.

Extinderea responsabilităților UE în securizarea și reconstrucția regiunii, creșterea contribuției NATO și a Programului de Parteneriat pentru Pace (PfP) la procesele de promovare a democrației, păcii și securității, ca și prezența unor capacități operaționale americane în regiune pot să contribuie la fundamentarea unei strategii viabile.

<sup>6</sup> *Ibidem*, p. 424.

## BIBLIOGRAFIE

- Bidu Ioan, *Crima organizată transfrontalieră*, București, Editura ANI, 2004.
- Cernea Silviu, *Corupția, birocrăția, directocrația și economia*, Editura Sedona, 1996.
- Cioclei Valerian, *Despre ambiguitatea conceptuală în materia criminalității organizate, Lupta împotriva corupției și criminalității organizate*, Editura Lumina Tipo, București, 2001.
- Ciocodei Valerian, *Manual de criminologie*, Editura C.H. Beck, București, 2007.
- Damian Miclea, *Combaterea crimei organizate*, Editura M.A.I., 2004.
- Damian Miclea, *Cunoașterea crimei organizate*, Editura Pygmalion, Ploiești, 2002.
- Damian Miclea, *Hățișurile crimei organizate*, Editura Libra, București, 2001.
- Glenny Misha, *McMafia*, București, Editura Cartea Veche, 2009.
- Hedesiu Emil, *Contracrararea crimei organizate transfrontaliere*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005.
- Kely J. Robert, *Natura crimei organizate și operațiunile ei specifice*, SUA, 1987.
- Koenig Dorean Marguerite, *Confruntarea dintre sistemul justiției penale și crima organizată în Statele Unite. Raport la Colocviul preparator al Asociației Internaționale de Drept Penal*, Egipt, 1977, în Revista Internațională de Drept Penal, vol. 69.
- Mateuț Gheorghiuță și colaboratorii, *Traficul de ființe umane. Infractor. Victimă. Infracțiune*. Editura Alternative Sociale, Iași 2005.
- Moldovan Flaviu Andrei, *Criminalitatea transfrontalieră – factor de risc la frontiera NATO și UE*, a XI-a sesiune anuală de comunicări științifice cu participare internațională „Echilibrul de putere și mediul de securitate”, volumul I, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, 17-18 noiembrie 2011, București, 2011.

- Nistoreanu Gh., Păun C., *Criminologie*, Editura Europa Nova, București, 1996.
- Petrescu Stan, Antonescu Olimpiodor, *Crima organizată între amenințare și factor de risc*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2008.
- Rădulescu Sorin, *Anomie, devianță și patologie*, Editura Hyperion XXI, București, 1991.
- Rizea Marian, Dobra Marian, *Corupția, amenințare la adresa Securității Naționale*, Editura ANI, București 2005.
- Ronald D., Asmus Konstantin, Dimitrov Joerg, Forbrig, *O nouă strategie euroatlantică pentru regiunea Mării Negre*, Editura IRSI, București, 2004.
- Sandu Florin, *Contrabanda – componentă a crimei organizate*, București, Editura Trei, 1997.
- Sutherland E., *White collar crime*, Editura Dryden Press New York, 1949.
- Joossens Luk, *International cigarette trade and smuggling* (www.idrc.ca).
- [www.facultate.regielive.ro/proiecte/drept/infractiuni\\_specifice\\_criminalitatii\\_organizate-39493.html](http://www.facultate.regielive.ro/proiecte/drept/infractiuni_specifice_criminalitatii_organizate-39493.html)
- [www.facultate.regielive.ro/referate/criminologie/coruptia\\_si\\_crima\\_organizata\\_ca\\_fenomene\\_sociale\\_nocive-51256.html](http://www.facultate.regielive.ro/referate/criminologie/coruptia_si_crima_organizata_ca_fenomene_sociale_nocive-51256.html)
- [www.scribd.com/doc/14472600/Criminologie](http://www.scribd.com/doc/14472600/Criminologie).
- [www.wikipedia.com](http://www.wikipedia.com).